

O EMERYTURY DLA PRACUJĄCYCH W SZCZEGÓLNYCH WARUNKACH

OBYWATELSKA INICJATYWA USTAWODAWCZA OPZZ WYRĘCZY RZĄD

Wiesława Taranowska - wiceprzewodnicząca OPZZ

Od 1 stycznia 1999 r. weszła w życie jedna z czterech sztandarowych reform rządu Jerzego Buzka - reforma systemu ubezpieczeń społecznych. Jej konsekwencją było uchwalenie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Ustawa likwidowała począwszy od 2007 roku prawo do przechodzenia na wcześniejsze emerytury. Twórcy nowego

systemu emerytalnego zakładali jednak, że dla osób zatrudnionych w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze, mających niekiedy kilkunastoletni staż pracy w takich warunkach, konieczne będzie wprowadzenie rozwiązań przejściowych. W związku z tym w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wprowadzono deklaracyjny zapis przewidujący ustanawianie w odrębnej ustawie emerytur pomostowych. Ustawa ta powinna regulować zasady przyznawania emerytur dla zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze poczynając od 1 stycznia 2007 r.

Jednak kolejne rządy nie opracowały projektu ustawy, który byłby akceptowany społecznie. Osoby oczekujące na ustawę o emeryturach pomostowych czują się oszukane przez władzę. Podejmując pracę w warunkach szkodliwych liczyły, że po przepracowaniu wymaganego okresu zatrudnienia będą miały prawo do wcześniejszej emerytury. Rozżalenie tych osób spotęgował fakt, że w 2005 r. zostały uchwalone szczególne rozwiązania dla jednej z grup zawodowych, jaką są górnicy.

W tym miejscu należy przypomnieć, że Nadzwyczajny Kongres Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, obradujący w listopadzie 2004 roku, podjął uchwałę dotyczącą objęcia prawem do wcześniejszych

KOMUNIKAT

Komitet Inicjatywy Ustawodawczej ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw ogłasza, że nabył osobowość prawną.

Nabycie osobowości prawnej nastąpiło na podstawie art.

5 ust. 4 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. Nr 62, poz. 688) – z chwilą przyjęcia przez Marszałka Sejmu zawiadomienia o utworzeniu Komitetu, postanowieniem o treści:

**POSTANOWIENIE NR 1
MARSZAŁKA SEJMU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
z dnia 9 lutego 2006 r.
o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu
Obywatelskiego Komitetu Inicjatywy
Ustawodawczej ustawy o zmianie ustawy o
emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń
Społecznych oraz niektórych innych ustaw**

Na podstawie art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli (Dz. U. Nr 62, poz. 688) postanawiam o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Obywatelskiego Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw.

**MARSZAŁEK SEJMU
Marek Jurek**

Adres Komitetu: 00-924 Warszawa, ul. M. Kopernika 36/40, tel. 022 826 70 89.

Miejscami udostępnienia projektu ustawy do publicznego wglądu są:

- siedziba Komitetu,
- siedziby Rad Wojewódzkich Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
- strona internetowa OPZZ: <http://www.opzz.org.pl>

**Pełnomocnik Komitetu
Jan GUZ**

emerytur wszystkich pracujących przed dniem 1 stycznia 1999 roku w szczególnych warunkach i szczególnym charakterze tj. datą wejścia w życie reformy systemu ubezpieczeń społecznych (tzw. opcja zerowa).

Realizując tę uchwałę, Rada OPZZ na posiedzeniu w dniu 14 grudnia 2005 roku postanowiła przyjąć treść opracowanego w OPZZ projektu ustawy o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw. Podjęła także decyzję o nadaniu projektowi ustawy statusu obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej. W związku z tym Rada powołała Komitet Inicjatywy Ustawodawczej w skład którego weszli członkowie kierownictwa, koordynatorzy branż oraz przewodniczący ogólnokrajowych organizacji członkowskich. Do zadań Komitetu należy uruchomienie procedury związanej z wykonaniem inicjatywy ustawodawczej przez Obywateli w zakresie wymaganym przepisami prawa.

Celem projektowanej ustawy jest stworzenie możliwości uzyskania emerytury na dotychczasowych zasadach ubezpieczonym, którzy urodzili się w latach 1949-1968, przed dniem 1 stycznia 1999 r. byli zatrudnieni w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Uprawnienie to przysługiwałoby osobom, które spełnią wymogi stażu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego lub rozwiążą umowę z funduszem na zasadach określonych w projektowanej ustawie.

Z szacunków ilości osób, które przed 1 stycznia 1999r. pracowały w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze dokonanych latach 2002-2003 przez Centralny Instytut Ochrony Pracy wynika, że ok. 1,25 mln. osób pozbawionych będzie prawa do wcześniejszej emerytury. Nasz projekt ustawy w znacznym stopniu rozwiązuje ten problem, ponieważ, jak szacujemy, jest adresowany do grupy ok. 775 tys. osób z czego ok. 205 tys. stanowią nauczyciele, ok. 85 tys. hutnicy, ok. 83 tys. kolejarze, ok. 47 tys. pracownicy transportu, ok. 43 tys. pracownicy sektora energetycznego.

Ponieważ także w chwili obecnej nie można precyzyjnie określić ilości osób, które skorzystają z projektowanej ustawy, zakłada się utworzenie, w ramach Centralnego Rejestru Ubezpieczonych, prowadzonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, rejestru zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Rejestr ten powinien być tworzony sukcesywnie, od 1 listopada 2006r. a dane zawarte w rejestrze powinny być jedyną podstawą do określania stażu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze począwszy od 1 stycznia 2008 r. Do rejestru będą wpisywane nie tylko bieżące okresy zatrudnienia, ale także okresy wcześniejsze - na podstawie dokumentacji przedstawianej przez ubezpieczonych i ich pracodawców.

Rozwiązanie to jest korzystne dla pracowników, bowiem pozwala z dużym wyprzedzeniem zweryfikować dokumentację, potwierdzającą pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, a w przypadku ewentualnych sporów skorzystać z drogi sądowej. Złożenie dokumentów w ZUS likwiduje także ryzyko przypadkowej utraty dokumentacji przez byłego pracodawcę, co niestety często ma miejsce zarówno przy ubieganiu się o świadczenie emerytalne lub rentowe czy też w przypadku wyliczania kapitału początkowego.

Projektowana ustawa nowelizuje także przepisy zawarte w Karcie Nauczyciela. Zgodnie z obecnym stanem prawnym

nauczyciele mogą, do końca 2007 r., po spełnieniu warunków stażowych, przejść na emeryturę bez względu na wiek. Projektowana zmiana zakłada, że każdy nauczyciel, który do końca 2007 r. spełni obowiązujące wymogi stażowe, będzie mógł przejść na emeryturę bez względu na wiek, po podjęciu samodzielnej decyzji, kiedy z tego uprawnienia będzie chciał skorzystać. Pozostali nauczyciele będą mogli przejść na emeryturę w wieku 55 lat (kobiety) i 60 lat (mężczyźni).

Ustawa stwarza możliwość rozwiązania umowy z otwartym funduszem emerytalnym przez tych członków, którzy zostali wpisani do rejestru zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rozwiązania umowy z OFE, które może nastąpić na wniosek ubezpieczonego, złożony nie później niż w ciągu 6 miesięcy od daty wpisu do rejestru zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, środki zgromadzone na rachunku członka funduszu będą przekazywane w całości do Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Proponowane rozwiązanie jest analogiczne do zastosowanego już wobec funkcjonariuszy tzw. „służb mundurowych”, którzy zostali „przeprowadzeni” z systemu ubezpieczeniowego do zaopatrzeniowego.

Projekt ustawy znajduje szeroki oddźwięk społeczny. W ciągu niespełna tygodnia zostało zebranych ponad 4 tysiące podpisów popierających rozwiązanie w nim zawarte. Już 4 stycznia przewodniczący Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej złożył do marszałka Sejmu zawiadomienie o powstaniu Komitetu.

Niestety 14 stycznia br. marszałek Sejmu Marek Jurek skierował do Obywatelskiego Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej pismo, w którym domagał się usunięcia „braków formalnych” – takich, jak np. dokonanie przez Komitet konsultacji z Radą Nadzorczą Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz organizacją pracodawców, reprezentatywną w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Takich konsultacji dokonaliśmy, ale niestety przesunęło to naszą inicjatywę w czasie. Ostatecznie dopiero 9 lutego 2006 roku marszałek Sejmu Marek Jurek wydał „Postanowienie o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu Obywatelskiego Komitetu Inicjatywy Ustawodawczej...”.

UWAGA: Jednocześnie ustalił nowy wzór listy do zbierania podpisów – dlatego proszę zbierać podpisy na nowych listach, które są na stronie internetowej OPZZ i w siedzibach władz związków należących do OPZZ.

Aby projekt został formalnie wniesiony do parlamentu niezbędne jest zebranie minimum 100 tysięcy podpisów.

Korzystając z okazji zwracam się do wszystkich członków związków zawodowych, do wszystkich organizacji związkowych zrzeszonych w strukturach OPZZ, do aktywnego uczestnictwa w zbieraniu podpisów popierających projekt ustawy. Warto przypomnieć, że ustawa, oprócz dużych grup zawodowych, które już wymieniałam, obejmuje także inne mniejsze środowiska zawodowe jak np. twórców i artystów, dziennikarzy, pracowników organów kontroli państwowej i administracji celnej, pracowników statków morskich i powietrznych oraz osoby wykonujące wszystkie inne zawody, jeżeli ich stanowisko pracy zaliczone było do prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Wiesława Taranowska
Wiceprzewodnicząca OPZZ